

Trinnål efter 9. klassetrin dansk

Det talte sprog

bruge talesproget forståeligt, klart og varieret i samtale, samarbejde og diskussion

vælge den mundtlige genre, der passer bedst til situationen

fremlægge og formidle stof med indsigt i, hvilken form der passer til situationen, og hvilke hjælpemidler der bedst støtter hensigten

udtrykke fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en sammenhængende og disponeret form

bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel afpasset efter genre og kommunikationssituation

bruge hjælpemidler, der støtter kommunikationen, og gøre sig fri af manuskript

lytte aktivt og forholde sig åbent, analytisk og vurderende til andres mundtlige fremstilling

fungere som mødeleder, der styrer og konkluderer

Forstå norsk og svensk i store træk og have kendskab til ligheder og forskelle mellem nabosprogene.

Det skrevne sprog – læse

læse sikkert og med passende hastighed i både skønlitterær og faglig læsning

benytte varierende læsemåder afpasset efter formålet - oversigtslæse, punktlæse og nærlæse

fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af understregning, mindmap, referat, resumé og notater

læse op og gengive egne og andres tekster i fortolkende og dramatisk form

Læse norske og svenske tekster.

Det skrevne sprog - skrive

vælge den fiktive eller ikke-fiktive genre, der passer bedst til skriveformålet

skrive sammenhængende, klart og forståeligt om fantasi, følelser, tanker, erfaringer og viden i en form, der passer til situationen

skrive refererende, beskrivende, berettende, kommenterende, argumenterende og reflekterende.

indsamle stof og disponere et indhold på en måde, der fremmer hensigten med kommunikationen

styre skriveprocessen fra idé til færdig tekst

forholde sig til formel sproglig korrekthed i egne og andres tekster

bruge regler for sammensætninger og afledninger i egne og andres tekster

bruge ordbogens opslagsdel og indholdsdel og bruge stavekontrol og autokorrektur på computer

bruge nyt afsnit, sætte tegn og markere replikker i egne tekster

anvende layout og bruge billeder i deres egne tekster, så det fremmer tekstens kommunikation

skrive en læselig, personlig, rytmisk håndskrift med passende hastighed

skrive på computer med hensigtsmæssig skriveteknik

give respons på andres tekster og modtage respons på egne tekster

bruge skrivning bevidst og reflekterende som hjælpemiddel i andre sammenhænge som logbog, hurtigskrivning og notater.

Sprog, litteratur og kommunikation

bruge og gøre rede for sproget som middel til konfliktløsning, overtalelse, underholdning, argumentation, manipulation, formidling af viden samt sprogets poetiske funktion

gøre rede for samspillet mellem sprog, tekst, genre, indhold og situation

forholde sig analytisk og vurderende til sprog, sprogbrug og sprogrigtighed i deres egne og andres tekster

gøre rede for betydningen af sproglige virkemidler og bruge dem

kende forskellige sætningstyper og sætningsled samt ordklasserne og deres funktion i sproget

anvende viden om litteraturens foranderlighed gennem tiderne og om, at litteraturen afspejler den tid, den er blevet til i

kende til det danske sprogs udvikling og mangfoldighed

vurdere og perspektivere værdier og værdiforestillinger i andres udsagn samt i tekster og andre udtryksformer fra forskellige tider

fortolke, vurdere og perspektivere tekster og andre udtryksformer ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk forståelse

kende forskellige genrer og deres blandingsformer inden for fiktion og ikke-fiktion

gøre rede for genre, kommunikation, komposition, fortælleforhold, fremstillingsform, tema og motiv, sprog og stil samt meningen i tekster og andre udtryksformer selvstændigt og i samspil med andre

udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i såvel enkle som mere komplekse produktioner i en form, der passer til situationen, samt i dramatisk form

søge information på forskellige måder og i forskellige medier samt vælge den informationskilde, der er mest hensigtsmæssig.